

Inleiding

In dit boekje gaan we in op de belangrijkste vragen die er bij huisartsen en hun patiënten (kunnen) leven over de Zorgverzekeringswet (Zvw). De Zvw is inmiddels tien jaar van kracht. De invoering ervan per 1 januari 2006 bracht veel onrust en vragen met zich mee. Vele partijen, onder andere de Raad van State, De Europese Commissie, artsen, patiëntenorganisaties, maar ook zorgverzekeraars, hadden destijds kritische kanttekeningen bij deze wet.

Tien jaar later kunnen we vaststellen dat de invoering van de nieuwe wet geen grote problemen tot gevolg heeft gehad.

In het Nederlandse zorgstelsel neemt de huisarts een bijzondere plaats in. Het merendeel van de klachten, aandoeningen en gezondheidsproblemen waarmee mensen naar de huisarts komen, wordt in de eerste lijn behandeld. Alleen als er aanvullende diagnostiek of een behandeling nodig is die in een specialistische setting uitgevoerd moet worden, verwijst de huisarts door naar een specialist in de tweede of derde lijn. De huisarts vervult daarmee een poortwachtersfunctie in het Nederlandse gezondheidszorgsysteem, dat in internationaal vergelijkend onderzoek stevast hoog eindigt als het gaat om kwaliteit. Ook in de laatste Euro Health Consumer Index, een beoordeling van de gezondheidszorgsystemen vanuit het perspectief van de patiënt, neemt Nederland wederom de topospositie in.

Het belang dat we in Nederland hechten aan de poortwachtersfunctie van de huisarts blijkt ook uit het feit dat deze poortwachtersfunctie in ons land wettelijk verankerd is.

Een tijdige en – in principe niet door financiële drempels beperkte – toegang tot basiszorg is een essentieel onderdeel van ons goed functionerende gezondheidszorgsysteem. De huisartsenzorg valt niet onder het verplicht eigen risico met dien verstande dat de medicijnen die de huisarts voorschrijft en het diagnostisch onderzoek, zoals bloedonderzoek of röntgenfoto's, wel onder het eigen risico vallen.

Het principe dat de huisarts het eerste aanspreekpunt is voor vragen over gezondheid en ziekte en de poortwachtersfunctie van de huisarts, leiden ertoe dat juist de huisarts degene is die veel vragen krijgt van patiënten over allerlei aspecten van de Zvw. Ook de recente veranderingen in de organisatie en vergoedingsregelingen van de GGZ roepen veel vragen op bij zowel huisartsen als patiënten. Een derde factor die bijdraagt aan mogelijke onduidelijkheden in en vragen over de Zvw, is dat de huisartsenpraktijk sterk veranderd is in de laatste tien jaar. Praktijkondersteuners somatiek en GGZ hebben in bijna alle praktijken hun intrede gedaan, de solistisch werkende huisarts, die samen met een praktijkassistent zijn praktijk runt, komt steeds minder vaak voor. Veel huisartsen werken in een of ander samenwerkingsverband, zoals een HOED, coöperatie of zorggroep, samen.

In dit boek proberen we op al die vragen over de Zvw een antwoord te geven.

Omdat de huisartsenzorg een onderdeel van het samenhangend curatieve gezondheidszorgsysteem is, stippen we de overige zorgvormen die onder de Zvw vallen, eveneens kort aan. Daarnaast beschrijven we de systematiek van de Zvw en de voornaamste elementen die van belang zijn voor het tot stand komen van de zorgverzekering. Het gaat dan bijvoorbeeld

om het toepassingsbereik van de wet: wie is verzekerd, wat zijn de rechten en plichten die voortvloeien uit de zorgverzekering? Ook de eigen betalingen, het eigen risico en de rechtsbescherming komen aan bod. Tevens hebben we een aantal vragen opgenomen over de nieuwe tarievenstructuur voor de huisartsenzorg.

De Zvw staat niet op zichzelf, maar is ingebed in een groter geheel van wetten en regelgeving rond langdurige zorg en sociale ondersteuning. De huisarts heeft ook te maken met zorgvragen en doorverwijzingen die buiten de geneeskundige zorg liggen.

Per 1 januari 2015 is de stelselwijzing in de langdurige zorg doorgevoerd. Dit heeft geleid tot een herpositionering van de zorgvormen binnen de verschillende wettelijke kaders. De Zvw is een sociale ziektekostenverzekering voor geneeskundige zorg. De Wet langdurige zorg (voorheen Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)) is een verzekering voor verzekerden met een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, die blijvend behoefte hebben aan permanente zorg om escalatie of ernstig nadeel te voorkomen dan wel behoefte hebben aan 24 uur per dag zorg.

In datzelfde jaar is de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) ingevoerd. Deze nieuwe wet geeft de gemeenten de verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke ondersteuning van hun inwoners. Het gaat om het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, of mensen met chronische psychische of psychosociale problemen. De ondersteuning is erop gericht om mensen zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving te laten blijven.

Om die reden zullen we ook kort ingaan op het doel en de aard van deze aanverwante wetgeving.

Tot slot kan niet onvermeld blijven dat het Nederlandse zorgstelsel internationaal hoog staat aangeschreven. Met name het systeem van de huisarts als poortwachter en als eerste aanspreekpunt voor het merendeel van de zorgklachten wordt door andere landen met interesse gevolgd.

In dit boekje beogen we geen wetenschappelijke en zuiver juridische verantwoording te geven van het systeem noch een politiek statement te maken. We hopen dat het voorziet in de behoefte om antwoorden te krijgen op dagelijkse vragen die zich in de huisartsenpraktijk voordoen. De auteurs hebben hun bijdrage op persoonlijke titel geleverd.

Up-to-date informatie online beschikbaar

De Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt regelmatig aangepast. Om te zorgen dat u toegang heeft tot up-to-date informatie zullen de auteurs op de website Praktische huisartsgeneeskunde de in dit boek geformuleerde antwoorden zodra nodig in geactualiseerde vorm presenteren. Via ►www.phgonline.nl/112vragen komt u direct op de juiste webpagina.

<http://www.springer.com/978-90-368-1315-0>

112 vragen over de zorgverzekeringswet

Alles wat huisartsen moeten weten

Beerepoot, C.; van der Horst, H.

2016, VII, 53 p., Softcover

ISBN: 978-90-368-1315-0